

SCHADUWPLEK

De zomer begon met een stralende zon en tsjilpende vogels. In het hele land was er sprake van mediterrane warmte, die zelfs de westkust bereikte. Het leven in Hovenäset veranderde van harmonieus in paradijselijk. De ijssalon opende zijn deuren en in de badplaats Reso ging de zwemschool van start. Tegelijkertijd begonnen de jaarlijkse zeilcursussen, georganiseerd door de zeilvereniging van Hovenäset, en samenvallend met de komst van alle zomergasten, vond de samenzang in Österparken plaats.

Met andere woorden, toen de mist binnendrong heerste er een goede sfeer op de landtong. Aanvankelijk schonken de mensen er geen aandacht aan. Het was heerlijk weer, wat maakte een beetje mist nou uit? Maar toen sloot een eersteklas dichte mist, vergelijkbaar met de mist die in sprookjes wordt beschreven, zich rond het kleine dorp, en toen kwamen de twijfels.

En zo ging het maar door. Op sommige dagen scheen de zon aan een strakblauwe hemel en op andere dagen was de mist zo dik dat je bijna geen hand voor ogen kon zien. Iedereen was het erover eens dat dit heel ongewoon was. Zoveel mist in zo'n korte tijd.

Opeens werd de zomer iets wat kwam en ging. Soms was hij er, soms niet. Bijna alsof het seizoen soms inademde om de zon naar buiten te laten, en soms uitademde om plaats te maken voor de mist.

In deze vreemde tijd kwam het verleden naar boven.

Iemand had kans gezien om een decennia oud geheim te onthullen en daarmee was het drama een feit.

Niemand beseftte wat er aan de hand was totdat alles op z'n kop stond.

Niemand werd gewaarschuwd, niemand werd gespaard.

Terwijl nieuwe mist over de landtong gleed, steeg de spanning onder de bewoners van Hovenäset. Hoe moesten ze weten wie ze konden vertrouwen? En wat zou de waarheid voor gevolgen hebben voor degenen die er alles aan hadden gedaan om de verschrikkingen uit het verleden te verbergen?

20 JULI

‘Een donkere, zware schaduw’

De mist werd dikker nadat hij de dierentuin Nordens Ark was gepasseerd. Volgens de gps had hij toen nog iets meer dan dertien kilometer te gaan naar Hovenäset, waar hij naar verwachting iets minder dan veertien minuten over zou doen.

Vilhelm zuchtte.

De gps begreep niets van mist, zoveel was duidelijk. Hij kroop met vijfendertig kilometer per uur over een zeventig-kilometer-weg en zelfs dat voelde nog te snel. Het duurde zo lang als het duurde. Nu hij zo ver was gekomen, zou het stom zijn om alles te verpesten door van de weg af te rijden.

Vilhelm hield het stuur steviger vast dan gewoonlijk en merkte dat hij naar voren leunde terwijl hij reed, alsof hij dan beter kon zien. Hij lachte zachtjes. Hij gedroeg zich als zijn oude grootvader, die minstens tien jaar te lang koppig door was blijven autorijden.

Hij veegde zijn voorhoofd af.

Er was iets mis met de verwarming. Zij kon niet worden uitgeschakeld, dus het was altijd te warm in de auto. Nu hij zo langzaam reed, had hij de ramen aan zowel de bestuurders- als passagierskant een paar centimeter openstaan, maar toen hij nog op de snelweg reed, was het windgeruis te hard geweest, dus had hij ze dichtgehouden.

Stom oud barrel.

Hij had er een van iemand anders moeten lenen. Dit stuk schroot was niets om over naar huis te schrijven.

Vilhelm vloekte zachtjes in zichzelf.

De mist creëerde een spookachtige sfeer die de haren op zijn armen

overeind deed staan. Een verkeersbord vertelde hem dat hij nu Askum naderde. Tegelijkertijd vertelde de gps hem dat hij binnenkort links af moest slaan en de Hallindenvägen verder moest volgen. Hij kon bijna niets zien van het omringende landschap, de mist was te dicht. Rechts van hem zag hij landbouwgrond en links passeerde hij af en toe iets wat op water leek.

Het was niet de eerste keer dat hij de route naar Hovenäset reed. Hij wist hoe mooi het laatste stuk van de reis was. Hij had het landschap zien veranderen in de herfst, de winter, de lente en nu de zomer. Hij had een heel jaar aan het project gewerkt en nu dacht hij het einde van zijn reis te kunnen voelen.

Wat een jaar was het geweest.

Wat een rotbaan.

En toch zo de moeite waard.

Vilhelm greep het stuur nog steviger vast.

Dit zou groot worden, echt groot.

Hij keek naar de gps. Hij was er bijna, iets later dan afgesproken.

Hij had kriebels in zijn buik.

Hij was nu dichtbij. Hij voelde het in zijn hele lichaam.

De mist sloot zich strakker rond de auto. Het was iets voor drie uur 's middags, maar al dat wit vervaagde de grens tussen dag en nacht, tussen zomer en winter. De wereld eindigde vijf meter voor de auto. Alles daarachter was als witte rook.

De auto reed langzaam langs het bord van Hovenäset.

Vilhelm gaf met de richtingaanwijzer aan dat hij links afsloeg, de Lerdalsvägen op, de sluiproute naar de landtong.

De auto reed langzaam door het dorp.

De witte gebouwen zagen er spookachtig uit in de mist. Een zomerparadijs ondergedompeld in magere melk.

Hij was er bijna. Binnenkort zou hij een stap dichterbij de waarheid zijn die zo lang onaangeroerd was gebleven.

‘Aardbeienpie,’ zei August Strindberg.

Hij zat aan zijn bureau dat midden in zijn tweedehandswinkel in Kungshamn stond en hij keek Maria verwachtingsvol aan. Ze stond met haar heup lichtjes leunend tegen een van de hoge boekenkasten. Haar zomerjurk was duifblauw en kwam tot net boven haar knieën. In haar handen hield ze een jeugdboek dat ze uit de kast had gepakt.

Ze keek aarzelend.

‘Dat bestaat toch al?’ zei ze.

‘Natuurlijk is er al aardbeienpie,’ zei August, hij kon het ongeduld in zijn stem niet verbergen. ‘Maar zo moet je niet denken. Het gaat erom dat je je eigen unieke versie bedenkt.’

Maria glimlachte. Het was een glimlach waar August niet op uitgekeken raakte.

‘Strindbergs aardbeienhoekje,’ zei ze.

‘Zoiets,’ zei August.

‘Het wordt beslist goed. Maar je zult waarschijnlijk alle aardbeien moeten plukken om er een pie van te maken.’

‘Ze moeten toch opgegeten worden. En er hoeven niet alleen aardbeien in de pie te zitten. Ik kan me zowel bosbessen als witte chocolade in de vulling voorstellen. Maar je houdt me niet voor de gek, ik zie dat je er niet helemaal achter staat. Ik zal proberen een pie te bakken en dan zien we wel wat je ervan vindt.’

‘*Just do it,*’ zei Maria.

Het idee was bij hem opgekomen in de lente, toen de dagen lichter en langer werden en het groen uit de grond en de takken barstte.

Waarom organiseer je geen bakwedstrijd?

De opdracht was simpel: maak de beste taart van Hovenäset. Iedereen die wilde meedoen, moest een eigen taart bedenken en daarna zou een jury beslissen welke had gewonnen.

Zijn hele volwassen leven lang had August te horen gekregen dat het ongewoon was dat hij zoveel van bakken hield. De verbazing kwam voort uit het feit dat hij koekjes en taart bakte, liever dan zuurdesembrood dat sommige mannen in zijn vroegere woonplaats Stockholm in hun vrije tijd baken. Het ging hem niet om het eten – ‘hij bakte omdat hij genoot van het ritueel en de creatie’. Het had iets meditatiefs om in een paar uur van een idee tot een afgewerkt product te komen, en soms zelfs sneller dan dat, afhankelijk van wat hij bakte.

Als zijn hobby al opvallend was geweest in zijn kennissenkring in Stockholm: onder de mannen van Kungshamn en Hovenäset had het hem bijna uniek gemaakt.

Een beetje zoals zijn naam.

August Strindberg.

Kon je zo heten?

Het antwoord was ja. Dat kon. Zo heette hij. En ja, hij was familie van de schrijver. Al was het erg verre familie.

August dacht met plezier aan de wedstrijd die hij had georganiseerd. Over twee weken was het zover. Hij had bedacht dat het evenement Hovenäset even in de schijnwerpers kon zetten. Er waren te weinig mensen die de mooie landtong kenden. Het hele land had van Smögen gehoord of het bezocht, dat een bescheiden zeven kilometer verderop lag, maar niemand wist van het bestaan van Hovenäset af. En dat vond August jammer, want van alle plaatsen die hij in zijn leven had bezocht, was dit verreweg de mooiste.

Maria verjoeg zijn gedachten door per ongeluk het boek te laten vallen waarin ze aan het bladeren was. Ze raapte het snel weer op en zette het terug in de kast.

De lichtbruine krullen dansten rond haar gezicht toen ze bewoog.

De zon, samen met de zoute wind en het vele zwemmen, had haar

haar gebleekt. Ze had sproeten op haar neus en haar huid was licht-bruin geworden.

Prachtig, dacht August en hij moest glimlachen.

Het was hun laatste vakantiedag. De vakantie was een van de beste van Augusts leven geweest. Het was overwegend schitterend zomerweer geweest in Bohuslän en Maria had haar appartement op Fisketången in Kungshamn verkocht en was permanent bij hem ingetrokken in Hovenäset. Ze kregen bezoek van Augusts vrienden uit Stockholm en ook van Maria's ouders, die wilden helpen met haar verhuizing.

Alles klopte, het leven was zo goed als perfect.

Zo'n geluk had hij zich een jaar geleden niet kunnen voorstellen, toen hij net het oude uitvaartcentrum in Kungshamn had bezichtigd. Alles was toen zo snel gegaan. Op zijn vijfenveertigste had hij zijn leven als financieel expert in de Zweedse hoofdstad achter zich gelaten om zich in Bohuslän te vestigen, en eenmaal daar had hij van het uitvaartcentrum een winkel gemaakt voor oude spullen die net zo verloren waren als hijzelf.

Zijn beste vriend Henrik was zijn meest uitgesproken criticus geweest.

'Je denkt niet helder,' had hij gezegd. 'Je ouders zijn net overleden en je vrouw heeft je verlaten. Doe nu geen overhaaste dingen!'

Overhaast? had August gedacht. Hoe kan het overhaast zijn om een bestaan achter me te laten waar ik nooit gelukkig was?

En dat vond hij nog steeds. De westkust was precies goed voor hem en de tweedehandswinkel ook. Het was een overtuiging die alleen maar sterker en sterker werd.

Maar op dit moment was August vooral in de winkel om te kijken of alles in orde was voor morgen voordat deze vakantie voorbij was. Hij had bovendien beloofd om een zomergast op te halen die een huis huurde in Hovenäset.

'Wanneer zou ze eigenlijk aankomen?' vroeg Maria.

'Kwart over zes, dus ze zou hier bijna moeten zijn.'

Esmeralda Jansson had contact opgenomen met August en gevraagd of hij de zomergast uit Kungshamn wilde rijden.

‘Ze gaat het huis van Sven en mij op de landtong huren,’ zei ze. ‘Twee weken. En nu heeft ze aangekondigd dat ze twee dagen eerder wil komen dan dat ze oorspronkelijk gepland had, maar Sven en ik zijn er dan niet. Omdat jij in het huis hebt gewoond, dacht ik dat jij haar net zo goed zou kunnen ontvangen en rondleiden.’

Weinig huizen hadden zo’n donkere en dramatische geschiedenis als dat van de Janssons. Het heette het Fryshus en was Augusts eerste woonadres in Hovenäset.

Het Fryshus stond vooral bekend om één ding: iets meer dan dertig jaar geleden had een jong stel in het huis gewoond. De vrouw heette Lydia Broman en op een dag was ze verdwenen. Ze werd een paar dagen later gevonden, in stukken gesneden, in de vriezer in de kelder van haar eigen huis. Haar man was veroordeeld tot levenslang voor het misdrijf en had later zelfmoord gepleegd terwijl hij in hechtenis zat.

Zo is het Fryshus aan zijn naam gekomen.

En om dezelfde reden wilde niemand er permanent wonen. Zelfs de eigenaren, Sven en Esmeralda, niet. Ze hadden het huis puur gekocht uit winstoogpunt en verhuurden het sindsdien in de zomer wanneer toeristen Bohuslän overspoelden.

‘Waarom gaan we niet naar buiten om die vrouw tegemoet te lopen?’ zei Maria. ‘Misschien kan ze de weg hierheen niet vinden in de mist.’

‘Ik ga alleen even het alarm activeren voordat we gaan,’ zei August.

Het alarm was van het nieuwste model. Het was duur geweest, maar niemand twijfelde aan Augusts behoefte aan een goed alarm. Niet na alles wat er afgelopen winter was gebeurd toen zijn boothuis was afgebrand. Hij dacht steeds minder aan die verschrikkelijke dagen die hem bijna het leven hadden gekost. Maria en hij leefden nog en dat was het enige wat telde. De orde was hersteld en het boothuis herbouwd. Maria’s verwerking van de gebeurtenissen duurde langer, maar met elke week en maand die voorbijgingen, leek ze zich steeds beter te voelen.

August stak zijn vinger uit om de code van zes cijfers in te toetsen

die het alarm activeerden, maar bleef midden in zijn beweging steken toen zijn mobiel overging.

Hij zuchtte toen hij zag wie hem belde.

Gunnar Wide.

De Robin Hood van Hovenäset, tot voor kort voorzitter van de plaatselijke belangenvereniging.

Altijd klaar om zich te bemoeien met iets waar hij niets mee te maken had.

August toetste haastig de code in en liep met Maria de straat op. Ze glimlachte toen hij de telefoon voor haar neus hield zodat zij ook kon zien wie er belde.

Gunnar had August afgelopen winter het leven gered. Daarom kon hij hem moeilijk negeren. En dat was er niet beter op geworden door het feit dat hij nu in een rolstoel zat na een beroerte. Hij greep elke gelegenheid aan om gezelschap en aandacht te krijgen.

‘Ik bel hem later terug,’ zei August. ‘Ik heb nu geen tijd.’

De telefoon stopte meteen met overgaan alsof Gunnar had gehoord wat August zei.

En toen zagen ze de schaduw.

August knipperde met zijn ogen.

Plotseling was die er gewoon.

Een donkere figuur kwam recht op hen af door de nevel.

Als een spook, dacht August. Net een spook.